

Перспективи подальших розвідок вбачаємо, насамперед, в аналізі ігрової діяльності дітей дошкільного віку в контексті надбань української народної етнопедагогіки та умов її використання в сучасному дошкільному навчальному закладі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти України / наук. кер. А. М. Богуш. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Богуш А.М. Компетентнісний підхід до мовленнєвого розвитку дошкільників / А.М. Богуш // Педагогічна і психологічна науки в Україні. – Т. 2. – К.: Педагогічна думка, 2007. – С.155-170.
3. Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма / наук. кер. К. Л. Крутій. – Запоріжжя: ЛПДС, 2011. – 188 с.
4. Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років "Дитина" / наук. кер. проекту: В.О. Огнев'юк; наук. ред. Н. В. Кудикіна, В. У. Кузьменко [та ін.]. – 3-тє вид., доопр. та доп. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкільля" / О. І. Білан, Л.М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – К.: Мандрівець, 2011. – 229 с.
6. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку "Впевнений старт" / кер. проекту Б.М. Жебровський. – К., 2012. – 37 с.
7. Русова С. Вибрані педагогічні твори / Софія Русова. – К.: Освіта, 1996. – 304 с.
8. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки: [навч. посібник для студ. пед. навч. закл. спец. "Дошкільне виховання" / Заг.ред. Борисова З.Н., упоряд. : Борисова З.Н., Кузьменко В.У. – К.: Вища школа, 2004. – 512 с.

Рогальская Н. В.

СОВРЕМЕННОЕ ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИГРОВОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ДЕТЕЙ-ДОШКОЛЬНИКОВ В КОНТЕКСТЕ ИДЕЙ Ф.ФРЕБЕЛЯ.

Статью посвящено проблеме программно-методического обеспечения игровой компетенции детей. В статье проанализировано современное программно-методическое обеспечение игровой компетенции детей в контексте идей Ф.Фребеля.

Ключевые слова: игровая компетенция, программно-методическое обеспечение, теория игры Ф.Фребеля, Дары Фребеля, дошкольное образование, игровая деятельность,

Rogalska N. V.

MODERN PROGRAMME AND METHODOLOGICAL PROVIDING OF PRESCHOOL CHILDREN'S PLAYING COMPETENCE IN THE CONTEXT OF F. FROEBEL'S IDEA

The issue is devoted to the problem of programme and methodological providing of preschool children's playing competence. The analysis of modern programme and methodological providing of preschool children's playing competence in the context of F. Froebel's play theory.

Key words: playing competence, programme and methodological providing, F. Froebel's play theory, Froebel's gifts, pre-school education, playing activity.

УДК 37.014.12:378,1:327(4)

Співаковська Є.О., Базиченко В.В.

ФОРМУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В РАМКАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

У статті розглянуто деякі аспекти розвитку, формування та організації академічної мобільності студентів у ВНЗ Європи та України у відповідності до концепції Болонського процесу. Також розглянуто розвиток академічної мобільності ХДУ.

Ключові слова: академічна мобільність, Болонський процес, вища освіта, студент, якість освіти, глобалізація, єдиний європейський простір, система кредитів, мобільність, працевлаштування, європейська система освіти.

Інтеграційні процеси, глобалізація, демократизація, формування єдиного інформаційного простору, швидке зникнення бар'єрів між країнами створює умови, у яких підґрунтям діяльності державної освітньої системи повинні бути світові стандарти щодо змісту, форм і методів навчання, підсумкових результатів навчальної діяльності, рівня і якості освіти.

Болонський процес спрямований на формування єдиного відкритого європейського простору у сфері освіти, упровадження кредитних технологій на базі європейської системи трансферу кредитів, стимулювання мобільності і створення умов для вільного пересування студентів, викладачів, науковців у межах європейського регіону, спрощення процедури визначення кваліфікацій, що сприятиме працевлаштуванню випускників і студентів на європейському ринку праці.

Глобалізація освітнього простору в сучасному світі, приєднання України до Болонського процесу висуває на перший план проблему академічної мобільності студентів та викладачів, яка набуває особливої актуальності в даних умовах, оскільки покликана сприяти формуванню якісно нових трудових ресурсів, здатних зайняти гідне місце як на світовому, так і на вітчизняному ринку праці. Зазначимо, академічна мобільність в змозі суттєво вплинути на якість трудових ресурсів національної економіки, оскільки забезпечує доступ до ефективних міжнародних освітніх програм, курсів і дослідницьких можливостей, що дозволяє студентам і викладачам повертатися в свою країну з новим багажем знань, академічного і культурного досвіду.

Рішення найважливішої задачі нового століття – підвищення якості вищої освіти – вимагає, щоб вища освіта мала міжнародний вимір. Це передбачає обмін знаннями, створення інтерактивних мереж, мобільність викладачів і студентів, міжнародні науково-дослідні проекти (поряд з урахуванням національних культурних цінностей та умов).

У цьому сенсі, саме академічна мобільність суттєво сприяє підвищенню доступності, якості та ефективності освіти, є важливим інструментом формування глобального освітнього простору і забезпечення мобільності людського капіталу. Академічна мобільність у сфері вищої освіти представляє собою об'єктивний процес, при якому цілі, функції та організація надання освітніх послуг набувають міжнародний вимір. Вона включає наступні форми міжнародного співробітництва:

- 1) індивідуальна мобільність: мобільність студентів або професорсько-викладацького складу в освітніх цілях;
- 2) мобільність освітніх програм і університетська мобільність, формування нових міжнародних стандартів освітніх програм, у тому числі мобільність в рамках реалізації програми "Подвійні дипломи";
- 3) інтеграція в навчальні програми міжнародного виміру та освітніх стандартів;
- 4) університетське партнерство: створення стратегічних освітніх альянсів.

Академічна мобільність студентів може приймати різні форми: вступ до вузів іншої країни на повну програму навчання, участь у короткострокових програмах обміну, мовних програмах, розроблених ВНЗ в партнерстві – в деяких випадках програми спільних ступенів або подвійних дипломів. Слід зауважити, що міжнародне співробітництво є стратегічним напрямом діяльності Херсонського державного університету, який спрямований на інтегрування закладу в цілому та студентів ХДУ у європейський та світовий освітній простір. Так, щороку до Херсонського державного університету приїздить велика кількість іноземних фахівців із різних країн. У 2012 році до нашого університету завітали 37 спеціалістів різних галузей, представники США, Франції, Австрії, Польщі, Болгарії, Швеції, Великобританії, Росії, Греції та ін. країн. Минулого року на навчання в ХДУ на I курсі приїхало 48 студентів іноземців та продовжили здобувати освіту 27 студентів II курсу.

У 2012 році відділом міжнародних зв'язків була проведена активна робота щодо сприяння академічній мобільності студентів та викладачів ХДУ.

Країна		Відряджено студентів та викладачів за 2012-2013 р.р.	
Код	Назва	всього	в т.ч. за прямими договорами
AT	Австрія	1	
AT	Австрія	1	
AT	Австрія	1	
PL	Польща	1	
PL	Польща	6	6
PL	Польща	1	
PL	Польща	2	
PL	Польща	2	
CY	Кіпр	4	4
HU	Угорщина	1	
US	США	2	
BG	Болгарія	11	11
D	Німеччина	4	4
AZ	Азербайджан	1	
BY	Білорусія	1	
EN	Англія	1	
HU	Угорщина	1	
BG	Болгарія	1	
IL	Ізраїль	1	
PL	Польща	10	
RS	Сербія	3	
P	Португалія	4	
F	Франція	4	
RO	Румунія	4	
GE	Грузія	1	
PL	Польща	2	
TR	Туреччина	2	
UA	Україна	160	

Таким чином, академічна мобільність у Херсонському державному університеті базується на впровадженні механізму студентського обміну та участю студентів у програмах подвійного диплому, індивідуальних грантів. Розвиваючи мобільність студентів, ХДУ бере участь у процесах інтернаціоналізації та глобалізації, розвиває підготовку професіоналів, висококваліфікованих спеціалістів; підтримує соціальні, економічні, культурні, політичні взаємовідносини та зв'язки з іншими країнами.

Саме академічна мобільність є одним з передових напрямів міжнародної діяльності ХДУ, що відкриває своїм студентам виняткові можливості для отримання елітної освіти, проведення досліджень або проходження стажування за кордоном у межах міжнародної співпраці. На сьогодні цілеспрямовані студенти ХДУ можуть одержати досвід перебування в умовах принципово іншої системи вищої освіти. Співпраця здійснюється на основі партнерських відносин Херсонського державного університету з іноземними університетами і компаніями, завдяки чому наші студенти мають можливість брати участь у міжнародних освітніх програмах і випробувати себе в іншій системі організації вищої освіти; одержати додаткові знання у суміжних галузях науки; користуватися сучасним технічним оснащенням у зарубіжних учбових лабораторіях і наукових центрах для вирішення поставлених завдань; удосконалювати рівень володіння іноземною мовою; одержати диплом зарубіжного університету; набути професійного досвіду роботи у період проходження практики на зарубіжному підприємстві або під час стажування у науковій лабораторії (центрі), що, як правило, передбачається учбовим планом; ознайомитися із зарубіжною культурою, історією, вивчити звичаї країни і навчитися розуміти стратегію ведення переговорів; одержати диплом зарубіжного університету та диплом ХДУ.

Академічна мобільність стала невід'ємною частиною сучасної освіти, яка і надалі зростатиме.

Отже, саме плідна співпраця ХДУ з ВНЗ-партнерами та участь в міжнародних програмах сприяє підвищенню рівня університету на світовому рівні та забезпечує високий освітній потенціал наших студентів та викладачів.

Слід підкреслити, що з кожним роком збільшується кількість охочих студентів, викладачів поїхати на навчання, на стажування за кордон. Це зумовлено такими факторами, як привабливість інтелектуального, культурного та політичного клімату в країні передбачуваного навчання, певна легкість доступу до вищої освіти за кордоном, включаючи витрати на навчання і мову навчання, спільність мови і релігії приймаючої сторони, політична стабільність і безпека, географічна близькість і наявність родичів і друзів у країні навчання. На бажання молодих людей виїхати на навчання за кордон також впливає репутація та статус вузів, освітніх програм та доступність інформації про їх зміст.

Крім перерахованих основних факторів студентської мобільності, що спонукають до виїзду на навчання за кордон факторами є: внутрішня обмеженість потенціалу в країні походження або відсутність будь-яких спеціальностей або їх недоступність на ринку; спосіб фінансування та вартість навчання (насамперед для студентів середнього класу); можливості для часткової і повної зайнятості під час навчання за кордоном (можливість покриття витрат крім плати за навчання: проживання, транспортні витрати, медичне обслуговування, навчальні матеріали тощо); мова навчання (використовувана в процесі навчання мова є або перешкодою, або стимулом при виборі країни навчання); репутація міжнародної кваліфікації, статус і престиж отриманої освіти за кордоном; престиж країни перебування та міжкультурний досвід; підвищення можливостей кар'єрного росту та вигідна економічна віддача на ринку праці; імміграційні мотивації та вплив імміграційної політики.

Академічна студентська мобільність є пріоритетним напрямком при розробці стратегії сучасного розвитку вищої освіти. При цьому, збільшення потоку студентської мобільності всіх видів все в більшому числі країн стає об'єктом і предметом цілеспрямованої політики з боку держави.

За останні 20 років в Україні накопичено значний досвід інтеграції вищої освіти до міжнародного співтовариства. Міжнародним співтовариством визначені і зафіксовані численні аспекти, що впливають на зростання студентської міжнародної мобільності, але розвиток механізмів гарантування якості для захисту іноземних студентів в більшій мірі повинен знаходитися під керівництвом самих приймаючих країн. Тому, на основі міжнародного досвіду, в Україні проводяться дослідження з визначення методики розвитку академічної мобільності студентів та викладачів у вузі.

У відповідності до європейського досвіду академічної мобільності студентів, існує цілий спектр завдань, які повинні бути вирішені на державному рівні і стати основою при виробленні стратегії і обґрунтованого підходу до інтеграції вищої освіти і безпосередньо студентської мобільності, як однієї з її форм:

- документальне забезпечення академічної мобільності;
- інфраструктурне забезпечення академічної мобільності;
- кадрове забезпечення академічної мобільності;
- інформаційне забезпечення мобільності;
- фінансове забезпечення;
- адаптаційні програми для іноземних учасників мобільності.

1. Документальне забезпечення академічної мобільності. Одним з очевидних пріоритетів у напрямку розвитку академічної мобільності як обов'язкового параметра Болонського процесу має стати розробка внутрішньоуніверситетського нормативно-правового забезпечення академічної мобільності, яке буде враховувати особливості як самого освітнього закладу, так і механізмів реалізації різних форм академічної мобільності з урахуванням положень національного законодавства та міжнародного права.

2. Інфраструктурне забезпечення. Провідним структурним підрозділом в організації академічної мобільності має стати управління міжнародних зв'язків (міжнародний департамент, міжнародний відділ), яке здійснює такі послуги, як організація стажувань, оформлення необхідних документів для поїздок за кордон, пошук грантів як індивідуальних, так і колективних, допомога в оформленні заявок на гранти, для іноземних студентів – оформлення документів на в'їзд в країну, реєстрація за місцем перебування, продовження віз, оформлення медичних страховок і допомога в медичному страхуванні.

3. Кадрове забезпечення мобільності. Загальне управління процесом академічної мобільності в вузі може здійснювати проректор з міжнародних зв'язків (або начальник УМЗ), основні обов'язки якого – визначення стратегії мобільності, координація діяльності всього міжнародного сектора. Основними виконавцями у розглянутому процесі будуть співробітники управління міжнародних зв'язків за різними напрямками співробітники професорсько-викладацького складу. У приймальній комісії вишу також необхідні фахівці з прийому іноземних громадян та первинній оцінці їх документів про освіту.

4. Інформаційне забезпечення мобільності. Необхідне створення постійно діючої багаторівневої спеціалізованої інформаційної мережі, що служить інтегратором і розповсюджувачем достовірної та повної інформації для всіх учасників процесу. Для цього рекомендується проводити регулярні інформаційні семінари, сесії за певними грантовим і обмінним програмам, На сайті вузу повинна бути сторінка, де виставлені всі поточні грантові програми та обмінні програми, з умовами участі в них. Також у вузі рекомендується наявність спеціального стенду, на якому щотижня повинна оновлюватися інформація про поточні програми академічної мобільності.

5. Фінансове забезпечення програм мобільності. Академічна мобільність є найбільш ресурсомістким напрямком Болонського процесу. Її успішний розвиток у вузі багато в чому залежить від системи і достатності фінансування. Дану задачу можна вирішити багато в чому за рахунок залучених коштів, для чого необхідно налагодити роботу з пошуку грантів, програм кредитування і субсидування мобільності. У структурі управління міжнародними зв'язками рекомендується створити підрозділ, який буде здійснювати активний фандрайзинг – пошук та анонсування грантів, надання допомоги студентам і викладачам в написанні заявок на гранти.

6. Адаптаційні програми для іноземних учасників мобільності – створення інфраструктури для підтримки в адаптації перебуваючих іноземних студентів. Таким чином, сучасна вища освіта України має розглядати академічну мобільність студентів як стратегічне завдання своїх міжнародних інтересів і, у зв'язку з цим, розробити в рамках концепції модернізації системи вищої освіти шляхи перетворення навчання за кордоном в невід'ємний компонент вищої освіти, розвиток міжвузівських міжнародних зв'язків та забезпечити :

- інформованість студентів щодо змісту освіти в країнах і конкретних ВНЗ;
- інтегрувати навчання за кордоном з навчальними планами вищої освіти та інфраструктурою ВНЗ;
- підтримувати співробітництво між університетами, що веде до отримання спільних ступенів та інших форм автоматичного визнання.

Асоціація виокремлює чотири напрямки вдосконалення Європейського простору вищої освіти (European Higher Education Area) після 2010 року:

1) зміцнення зв'язків між вищою освітою та дослідницькою роботою. Цей процес, зокрема, передбачає подальше зближення між собою Європейського простору вищої освіти та Європейського дослідницького простору (European Research Area). Тут важливими є реформи в галузі докторської освіти, мобільність магістрантів і докторантів, подальші кар'єрні перспективи молодих дослідників;

2) забезпечення доступу до освіти якомога більшої кількості людей. Тут ідеться про принцип безперервної освіти протягом життя, коли люди всіх вікових груп можуть навчатися для поліпшення/зміни кваліфікації та подальшої соціалізації;

3) нове визначення державної відповідальності в галузі вищої освіти. Це охоплює такі питання, як відповідальність держави за якість освіти й адекватне стабільне фінансування;

4) готовність до глобальних змін. Тут ідеться насамперед про сприяння мобільності магістрантів, аспірантів і докторантів.

Таким чином, за умови реалізації такої освітньої політики українські студенти, викладачі та співробітники стануть повноправними учасниками академічної мобільності, буде забезпечене зростання якості, привабливості та конкурентоспроможності освітніх програм.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти / В.С. Журавський, М. З. Згуровський. – К. : ІВЦ "Вид-во "Політехніка", 2002. – 200с.
2. Бражник Е. И. Перспективы развития высшего образования в европейских странах и в России в контексте Болонского процесса / Е. И. Бражник // Философский век. Альманах. История университетского образования в России и международные традиции просвещения / отв. ред. Т. В. Артемьева, М. И. Микешин. – СПб, 2005. – Т. 2.– Вып. 29. – С.100 – 113.
3. Європейські студії. Хрестоматія у 3-х томах. Мішуков О.В. (укладач). – Херсон: ПАТ "Херсонська міська друкарня", 2011.-Том 1. – 360с.
4. Європейські студії. Хрестоматія у 3-х томах. Мішуков О.В. (укладач). – Херсон: ПАТ "Херсонська міська друкарня", 2011.-Том 2. – 280с.
5. Європейські студії. Хрестоматія у 3-х томах. Мішуков О.В. (укладач). – Херсон: ПАТ "Херсонська міська друкарня", 2011.-Том 3. – 316с.
6. Ніколаєнко С.М. Болонський процес у фактах і документах: Сорбонна-Болонья-Саламанка-Прага-Берлін-Берген / С.М. Ніколаєнко (ред.), В.Д. Шинкарук (упоряд.). – К.: Дельта, 2007. – 52с.
7. European Commission. Report to the European Commission on Improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions. June 2013. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 – 80 pp.

Спиваковская Е.О., Базыченко В.В.

ФОРМИРОВАНИЕ МОБИЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ В РАМКАХ ЕВРОПЕЙСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ

В статье рассмотрены некоторые аспекты развития, формирования и организации академической мобильности студентов вузов Европы и Украины в соответствии с концепцией Болонского процесса. Также рассмотрено развитие академической мобильности ХГУ.

Ключевые слова: академическая мобильность, Болонский процесс, высшее образование, студент, качество образования, Болонская система, глобализация, единое

европейское пространство, система кредитов, мобильность, трудоустройство, европейская система образования.

Spivakovskaya E.O., Bazychenko V.V.

FORMATION OF MOBILITY STUDENTS AT EUROPEAN INTEGRATION

The article discusses some aspects of the development, formation and organization of academic mobility of university students in Europe and Ukraine in accordance with the concept of the Bologna process. Also discussed the development of academic mobility KSU.

Key words: academic mobility, the Bologna process, higher education, student, quality of education, the Bologna system, globalization, a common European space, the system credits, mobility, employment, the European education system.

УДК 37.013:373.21(477)

Цюпак І.М.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИХОВАННЯ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

У статті проаналізовано нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення виховання у дошкільних закладах другої половини ХХ століття. З'ясовано вплив нормативно-правових документів на видання програм для дошкільних закладів. Виділено етапи розвитку дошкільного виховання в Україні в зазначених часових межах.

Ключові слова: етапи, дошкільне виховання, постанова, закон, програма.

Зважаючи на те, що дошкільна освіта – це певна система теоретичних та практичних знань про виховання дітей у дошкільному закладі, дошкільне виховання є суспільним явищем – суспільство має на нього вплив і воно існуватиме доти, поки зберігатиме свою вагомість та необхідність для суспільства. Тому це явище має історичний характер, що в свою чергу вимагає певної періодизації розвитку, виокремлення етапів чи періодів, визначення змісту кожного з них, у тому числі виділення особливостей дошкільного виховання на кожному історичному етапі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій з історії розвитку дошкільного виховання та виділення етапів розвитку цього явища вимагає ґрунтовного дослідження з метою кращого розуміння особливостей становлення дошкільної освіти. Свідченням цьому є дослідження сучасних науковців, присвячених виявленню особливостей роботи дошкільних освітніх установ в певних часових межах: Л.Артемової, О.Сухомлинської, О.Адаменка, З.Борисової, І.Улюкаєвої, Т.Поніманської, С.Попиченко, Л.Лохвицької, Т.Степанової.

На сьогоднішній момент не існує роботи, яка ґрунтовно висвітлювала б нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення виховання у дошкільних закладах другої половини ХХ ст.

Мета статті: проаналізувати нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення виховання у дошкільних закладах другої половини ХХ ст. задля виділення етапів розвитку дошкільного виховання.

Реалізація поставленої мети вимагає розв'язання таких завдань:

1. Проаналізувати нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення виховання у дошкільних закладах зазначеного часового періоду.
2. З'ясувати вплив нормативно-правових документів на видання програм для дошкільних закладів.
3. Виділити етапи розвитку дошкільного виховання в Україні.